

Dziennik Białostocki

Redakcja i Administracja: Białystok, Rynek Kościuszki Nr. 1. Telefon Nr. 63.

Posel polski w Niemczech

KAZIMIERZ OLSZOWSKI
ma zostać członkiem polsko-niemieckiej komisji pojednawczej. (Patrz str. 2).

POWROT mł. Młodzianowskiego

WARSZAWA, 19.9. Minister spraw wewnętrznych mł. Młodzianowski powrócił już do zdrowia. Wczoraj przybył do Warszawy z Krymicy i objął urzędowanie.

ZJAZD KOBIET-LEKAREK w Pradze

Na zjeździe międzynarodowym kobiet-lekarek w Pradze, Polskę reprezentowała p. dr. Wanda Szczawińska, zaznając udział uczestników zjazdu z działalnością kobiet-lekarek w Polsce, na polach lecznictwa, naukowym i społeczno-lekarskim.

Radcy pana radcy Nowe tytuły i nowe urzędy

W Nr. 94 „Dziennika Ustaw R. P.” ogłoszone rozporządzenie Rady ministrów o regulaminie Rady prawniczej. W myśl regulaminu radcy Rady prawniczej będą otrzymywać stwórot kosztów podróży I-ą klasą oraz diety za udział w posiedzeniach według norm dla członków komisji kodyfikacyjnej. Wiceprezes Rady prawniczej będzie otrzymywał ponadto za

GROŻBA STRAJKU TELEFONÓW

W dn. 27 b. m. w Austrii WIEDEN, 18.9. Funkcjonariusze austriackiego urzędu telefonicznego wystosowali do rządu szereg petycji, domagając się załatwienia ich do dnia 27 b. m. i groząc w razie odmowy strajkiem.

Hindenburg nie protestował przeciw oddaniu głosu za Polskę przez delegację niemiecką

BERLIN 18.9. Oficjalnie deklaruje wiadomość, podana przez „Sozial-Demokratische Presse Dienst”, jakoby Hindenburg nie protestował przeciw oddaniu głosu za Polskę.

Pierwsze jaskółki niemieckie w Paryżu Na razie drukowane...

PARYŻ, 18.9. Jutro ma się ukazać pierwszy tygodnik w języku niemieckim pod tyt.: „Pariser Deutsche Zeitung”, a w najbliż-

Na międzynarodowym kongresie

Polscy delegaci na międzynarodowym kongresie w Paryżu.

Polsko-niemiecka komisja pojednawcza Kandydatura posła Olszowskiego

Wobec wejścia Niemiec do Ligi Narodów i uprawnienia się układów locarneskich, na porządku dziennym staje sprawa utworzenia polsko-niemieckiej komisji pojednawczej. Komisja ta ma rozpatrywać wszelkie sprawy sporne, mogące wynikać między Polską a Niemcami. Do komisji tej ze strony Polski

Polska na straży prawa międzynarodowego w Radzie Ligi Narodów

GENEWA, 18.9. Podział referatów pomiędzy członków Rady Ligi będzie prawdopodobnie następujący: Polska otrzyma referat w sprawie organizacji międzynarodowych, oraz w kwestii prawa międzynarodowego; Anglia — w sprawie handlu żywym towarem; Francja — opieki nad dzieckiem; Niemcy — referat ko-

Nieetatowi pracownicy kolejowi dostaną emeryturę

Wczoraj „Dziennik Ustaw” ogłosił dekret Prezydenta Rzeczypospolitej

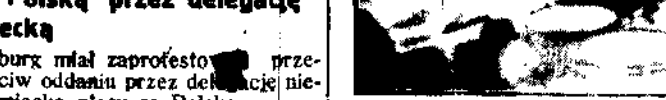
WARSZAWA, 19.9. Wczoraj ogłoszone rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej, wydane na podstawie ustawy o świadczeniach emerytalnych dla pracowników kolejowych, a dotyczące zaopatrzenia emerytalnego nieetatowych pracowników kolejowych i wdów i sierot po nich. Rozporządzenie ma obowiązywać od dnia 1 października na

terenie zabiorów rosyjskiego i austriackiego i obejmuje wszystkich pracowników nieetatowych z wyłączeniem pracowników kontraktowych, pracowników próbnych i czasowych. Prawo do zaopatrzenia emerytalnego nabywa pracownik w razie wynowienia: 1) jeśli ukończył 60 lat życia i ma co najmniej 15 lat służby, 2) bez względu na wiek, jeśli osiągnął 35 lat służby, 3) jeśli stałe się niezdolny do pełnienia obowiązków, a ma co najmniej 5 lat służby emerytalnej, 4) jeśli niezdolność spowodował nieszczęśliwy wypadek w służbie i 5) jeśli stosunek służbowy rozwiązano z powodu zmian ustroju kolejnictwa lub redukcji personelu, a pracownik miał co najmniej 15 lat pracy poza sobą. Zaopatrzenie emerytalne za o-

Jutro ostatnie posiedzenie Rady Ligi

GENEWA 18.9. W poniedziałek odbędzie się ostatnie posiedzenie obecnej sesji Rady Ligi. CZICZERIN WYZDROWIAŁ I troszczy się o Kowno! MOSKWA, 18.9. Komisarz spraw zagranicznych Cziczerin powrócił do zdrowia i wznowił urzędowanie przyjmując w pierwszym rzędzie posła litewskiego Bałtrusajtisa.

Pożegnanie prof. Kemmerera

Prof. Kemmerer na bankiecie w sali małownej, wydanym na jego cześć przez ministra Klarnera.

Polska i Jugosławia wczoraj podpisały pakt przyjaźni

GENEWA 18.9. Dziś o godz. 12 w południe w lokalu delegacji polskiej odbyło się uroczyste podpisanie paktu przyjaźni i współpracy, oraz traktatu kon-

Dżuma w Anglii Ostre zarządzenia w porcie niemieckich

BERLIN, 18.9. — Tel. wł. — Z powodu dwu wypadków dżumy płucnej w angielskim porcie Liverpoolu, wydały władze nie-

Tyfus na dwu frontach: od wschodu i zachodu Polski

BERLIN, 18.9. — Tel. wł. — Epidemia tyfusu w Hannoverze przybiera zaskakujące rozmia-ry. Stwierdzono 1539 zachorowań, w czem 47 zgonów. 15 szkół zamknięto na szpitalu. JASSY, 18.9. W powiatach położonych nad Dniestrem na

Chadecja wyparta się posła Sicińskiego w przededniu procesu o nadużycia w marynarce wojennej

WARSZAWA, 19.9. W kulacjach sejmowych od dłuższego już czasu omawiano zarzut posła Jana Sicińskiego z Klubu Chrześcijańskiej Demokracji. Władze klubowe otrzymały wiele materiałów, kompromitujących p. Sicińskiego. Zarzuty były tak poważne, że Klub postanowił za konieczne zawiesić posła Sicińskiego w prawach członka Klubu aż do rozpatrzenia jego sprawy przez sąd klubowy. Owo rozpatrywanie sprawy trwało blisko dwa miesiące. Wreszcie wyrok sądu zapadł w brzmieniu bardzo niekorzystnym dla p. Sicińskiego. Wyrokiem tym p. Siciński został pozbawiony prawa stronnictwa Chł. i po dłuższej naradzie zatwierdził wyrok sądu klubowego, na mocy którego posł Siciński został wykluczony z Klubu sejmowego i stronnictwa Chł.-D.

Czego żądają Niemcy po szwajcarskiej rozmowie Stresemanna z Briandem

GENEWA, 18.9. — Tel. wł. — Interpelowany co do treści swej pięciogodzinnej rozmowy ze Stresemannem, Briand oświadczył, że ujawni to dopiero po swoim exposé na wtorkowym posiedzeniu Rady ministrów. Ogólnie panuje tu zdanie, że przedmiotem narad była sprawa okupowania Nadrenji przez woj-

Zamiast trzech różnych podatków jeden podatek od lokali

We wczorajszym „Dzienniku Ustaw” ogłoszona została ustawa o podatku od lokali. Ustawa ta wprowadza w miejsce dotychczasowych trzech różnych rodzajów tego podatku jeden podatek, na rzecz gmin miejskich oraz na rzecz państwowego funduszu rozbudowy miast, jakoteż na rzecz funduszu kwaterunkowego wojskowego. Stopa podatku wynosi ogółem 8 proc. rocznego przedwojennego komornego, płaconego w czerwcu 1914 r., a przerachowanego na złote według skali 1 rubel — 2,66, z których 4 proc.

Przed zapowiedzianymi demonstracjami Rewizje i aresztowania wśród komunistów

LWÓW, 18.9. W związku z zapowiedzianymi na jutro demonstracjami z okazji 25-lecia Amsterdamskiej Międzynarodówki, policja lwowska dokonała dziś rewizji w szeregu lokali komu-

Łódzcy fabrykanci-podpalacze staną we wtorek przed sądem

W łódzkim sądzie okręgowym rozpocznie się we wtorek sensacyjny proces przeciwko dwóm znanym przemysłowcom: Lewinowi i Wojdyłowskiemu, oskarżonym o umyślne podpalenie swych zakładów manufaktu-

Przewodniczący Zarządu Ligi Narodów

NINCZCZ NA MÓWNICY

Posel bez stronnictwa

JOZEF SICIŃSKI
którego wczoraj wyparta się posłem z Klubu Chrześcijańskiej Demokracji.

Czego żądają Niemcy po szwajcarskiej rozmowie Stresemanna z Briandem

GENEWA, 18.9. — Tel. wł. — Interpelowany co do treści swej pięciogodzinnej rozmowy ze Stresemannem, Briand oświadczył, że ujawni to dopiero po swoim exposé na wtorkowym posiedzeniu Rady ministrów. Ogólnie panuje tu zdanie, że przedmiotem narad była sprawa okupowania Nadrenji przez woj-

Zamiast trzech różnych podatków jeden podatek od lokali

We wczorajszym „Dzienniku Ustaw” ogłoszona została ustawa o podatku od lokali. Ustawa ta wprowadza w miejsce dotychczasowych trzech różnych rodzajów tego podatku jeden podatek, na rzecz gmin miejskich oraz na rzecz państwowego funduszu rozbudowy miast, jakoteż na rzecz funduszu kwaterunkowego wojskowego. Stopa podatku wynosi ogółem 8 proc. rocznego przedwojennego komornego, płaconego w czerwcu 1914 r., a przerachowanego na złote według skali 1 rubel — 2,66, z których 4 proc.

Przed zapowiedzianymi demonstracjami Rewizje i aresztowania wśród komunistów

LWÓW, 18.9. W związku z zapowiedzianymi na jutro demonstracjami z okazji 25-lecia Amsterdamskiej Międzynarodówki, policja lwowska dokonała dziś rewizji w szeregu lokali komu-

Łódzcy fabrykanci-podpalacze staną we wtorek przed sądem

W łódzkim sądzie okręgowym rozpocznie się we wtorek sensacyjny proces przeciwko dwóm znanym przemysłowcom: Lewinowi i Wojdyłowskiemu, oskarżonym o umyślne podpalenie swych zakładów manufaktu-

Przewodniczący Zarządu Ligi Narodów

NINCZCZ NA MÓWNICY

Koleje formuśmrem tyła gospodarczego 13422 wagonów dziennie! Takiego natężenia dotąd na kolejach polskich nie notowano

W połowie września polskie koleje państwowe osiągnęły niebywałą dotąd cyfrę naladunku, która w dn. 14-ym b. m. wyrażała się w liczbie 13422 wagonów zaladowanych w ciągu doby. Cyfra ta o przeszło 4000 wagonów przewyższa średni naladunek dzienny z miesiąca września r. ub. i jest najwyższą, jaką kiedykolwiek dotąd na P. K. P. osiągnięto.

Tak znaczne powiększenie wydajności kolei zawdzięcza się znacznie szybszemu, niż dotąd, obrotowi wagonów, tudzież powiększeniu przebiegłości linii. Wzrost Ładunku kolejowego o niespełna 4 proc. kosztem wypożyczenia wagonów od prywatnych towarzystw austriackich i czeskich (razem 4200) odgrywa tu rolę drugorzędna.

Największą stosunkowo liczbę wagonów zabierają jak dotąd kopalnie węgla i przedsiębiorcy drzewni. Wzrastają również z tygodnia na tydzień przewozy pólów rolnych i produktów

RZYM O RZĄDOWIE a rejon budowlany mi...

WARSZAWA, 19.9. Wczoraj w przedmiejscu Rady ministrów odbyło się posiedzenie komisji międzyministerialnej w sprawie nowelizacji ustawy o rozbudowie miast.

W dyskusji przyjęto częściej wniosków, zgłoszonych w swoim czasie przez Radę państwową o funduszu rozbudowy, a dotyczących budowy mieszkań robotniczych.

Do wniosków tych postanowiono nie odpowiedzieć dotychczas, projekt dekretu Prezydenta i przekazać go do ostatecznego załatwienia.

Straszenie powoli wlecz się ta ważna dla życia gospodarczego sprawa!

Na pograniczu polityki skandynawskiej i bałtyckiej SUOMI-FINLANDIA kraj, w którym każdy obywatel jest żołnierzem

Reislingfors, 19 września. Z czterech nowych republik bałtyckich najbardziej wysuniętą na północ, jakby odseparowaną od reszty, a ciążącą więcej ku państwu skandynawskiemu, w szczególności do Szwecji, jest kraj zwany Suom (Finlandia) ze stolicą Helsinki (Helsingfors).

Kraj lasów, jezior, jak, tundra i fiordów. Zaledwie w jednej dziesiątej przedstawia ziemię uprawną, gdzie można siać żyto, owoce, ziemniaki i sadzić kartofle. Przy ogólnym wszakże obszarze Finlandii, równym prawie całej Polsce i przy 3 i pół miljonach ludności jest to przestrzeń duża.

Kraj twardy, dzięki geograficznemu i klimatycznemu, kraj zór północnych, częściowo kraj wiecznych śniegów (na północy Lapland) — ale też i kraj nawskroś kulturalny.

Już w XVI w. kandydat do ziemiecki musiał umieć katechizm, co równało się umiejętności czytania. Obecnie nima w Finlandii analfabetów.

Sieci kolei, poczty, telegrafu i telefonu objęły kraj cały. Liczne porty, mimo zimowych lodów, funkcjonują świetnie. Instytucje kulturalne, społeczne, sportowe — polityczne bardzo liczne i różnorodne, obejmują całą ludność.

Wysoka kultura ducha i ciała widać na każdym kroku.

GIEŁDA

WARSZAWA, 19.9. Giełda otworzyła wczoraj nie była czynna. Na nieoficjalnej tendencji dla walut bez zmian, dla akcji nadal mocna przy ograniczonych obrotach wskazywał podaż.

ZURICH, 18.9. Zamyknięcie. Paryż 14.00, Londyn 25.11 i trzy osme, New York 15 i siedem osmych, Belgia 14.10, Włochy 18.00, 1.01, Hiszpania 74.00, Holandia 20.40, Berlin 123.25, Wiedeń 72.97 i pół, Sztokholm 130.00, Oslo 113.40, Kopenhaga 137.43 i pół, czwarto, Solis 1.78, Praga 15.33 i pół, Budapeszt 72.45, Białogrod 9.14 i pół, Ateny 6.93 i trzy czwarte, Konstantynopol 2.70, Bukareszt 2.76 i jedna czwarta, Helsingfors 13.04 i pół, Buenos Aires 210.50.

Włocześnie notowane: złoto 18.00, z dnia 18 b. m.

Tendencja mocna.

B. Polski 91.00, B. Dykontowy 1.50, B. Handlowy 2.40, B. Tow. Spółn.

przemysłu rolnego. Wzrasta również ilość wagonów oddawanych fabrykom dla przewozu surowców i produkcji przemysłowej co świadczy o dalszej ogólnej poprawie w naszym życiu gospodarczym.

Wywóz węgla utrzymuje się naogół na poziomie sierpniowym.

Tegoroczne zbiory w cyfrach

Mniej, niż w roku ubiegłym, więcej, niż lat poprzednich

Główny urząd statystyczny na podstawie sprawozdań swoich korespondentów rolnych z całego kraju ogłasza wyniki tegorocznych plonów.

Rok ten, jakkolwiek naogół urodzajny, to jednak nie może się równać z rokiem 1925 tym, który miał żniwa wyjątkowo spaniałe. I dlatego w porównaniu z rokiem ubiegłym mieliśmy teraz o 14 proc. gorszy zbiór pszenicy, o 20 proc. żyta, o 5 proc. jęczmienia i o 1 proc. owsa.

Inaczej jednak przedstawia się sytuacja, gdy weźmiemy pod uwagę stosunek do przeciętnych zbiorów za ubiegłe trzydzieści lat — wówczas zbiory tegoroczne prze-

Nowe tournée pana Tarczyńskiego w poszukiwaniu argumentów do podwyżki ceny cukru

Cukrownicy znówu robią namysł na rząd, aby zezwolił na podwyżkę ceny cukru. Jak zwykle, i tym razem wysuwany jest argument: spóżywcy krajowi muszą z własnej kieszeni pokryć różnicę pomiędzy ceną produkcyjną, dyktowaną zachłannością cukrowników a ceną wywozową cukru, dyktowaną względami konkurencyjnymi z zagranicą.

Dla uproszczenia słuszności

wyższą tamte: pszenica i owies o 7 proc., jęczmień o 6, a tylko żyto dało mniej o 3 proc.

Urodzaj ziemniaków w r. b. jest o wiele mniejszy, wskutek nadmiernej wilgoci w okresie uprawy. Przeciętny zbiór z hektara obliczają w chwili obecnej dla całej Polski na 104 kwintali (jeden kwintal ma 100 kg.) wobec tego całkowity zbiór przysuszczały wyniesie 247.632 tys. kwintali.

Urodzaj buraków cukrowych z hektara można oznaczyć przeciętnie na 201 kwintali, całkowity zbiór przysuszczały wyniesie 37.249 tys. kwint.

podwyżki postanowiono utworzyć komisję międzyministerialną, która ma zbadać koszty produkcji w cukrowniach i na czole tej komisji postawiono p. Tarczyńskiego, zasłużonego wobec cukrowników, zapalczaczy i innych monopoliistów meża zaufania.

Komisja znówu pojedzie do cukrowni, w wolnych chwilach obłądków i kolacyjk, zbada kalkulacje cukrowni i jak dotąd znówu przywiezie wniosek, że spóżywca musi za cukier płacić drożej, aby zagranica produkta ten miała taniej.

Przypomnieć należy, iż tego rodzaju wniosek przywieziony rok ub. przez rząd p. Grabskiego przysięgł wzruszeniem ramion.

Miechy nadzieje, iż rząd prof. Barila potraktuje również w ten sposób prace komisji p. Tarczyńskiego, skoro już konieczne musi on w okresie polowań zrobić łupież po cukrowniach krajowych.

ZMIANA MIEJSC

Starosta płoński p. Jan Gądomski przeniesiony został do Pułtyska, zaś starosta pułtuski p. Stanisław Morawski do Płońska.

JAK SOWIECKI KOMISARZ USPOKOIŁ LUDNOŚĆ MOHILEWA żeby nie bała się manewrów lotniczych

W nieopisanej panice uciekał, kto żył

Moskwa, 19 września.

Niezwykle dni przeżył Mohilew, o czym mówi dziś cała Rosja. Prezes tamtejszego Centr. komitetu wykonawczego, niejaki Dubin, rozlepił na mieście obwieszczenie, mające przygotować ludność do zapowiedzianych

manewrów eskadry lotniczej. „Obywateli — wzywał towarzysze Dubin — musicie ściśle prze-

strzegać instrukcji niniejszego obwieszczenia.

Przedewszystkiem należy unikać wszelkiej paniki,

gdyż pomaga ona lotnikom wyrządzać wielkie straty.

Gdy usłyszycie pierwszy sygnał, wszyscy musicie ukryć się w szczelnie zamkniętych izbach. Straż ogniowa musi być w pogotowiu wobec możliwych pożarów, a pogotowie ratunkowe musi przyszykować się do niesienia pomocy zastrutym gazami trującymi.

Obwieszczenie w ten sposób wylazło z drukarni.

możliwe nieszczęścia,

jakich spodziewać się należy w razie ataku eskadry lotniczej.

Skutek tego „uspokajającego” obwieszczenia był niezwykły.

Mieszkańców Mohilewa ogarnęła

nieopisana panika,

zaledwiej ogłoszenia ukazywały się na mieście.

Ludność z całym dobytkiem pierwszoplanowo ruszyła z miasta, aby się schronić w polskich wsiach. Władze zmuszone były wydać zażaz sprzedawania biletów kolejowych.

Gdy nadstąpił dzień zapowiedzianych manewrów, panika doszła do nieopisanych rozmiarów. Ulicami ciągnęły się wozów pełnych mebli i kufeków. Całe stado bydła pędziło za miasto. Sowieccy milicjanci próbowali usławić tłumaczyć, że miasta nie grozi żadne niebezpieczeństwo.

Rzecz prosta, w czasie manewrów nie stało się nic, czemu chcieli zapobiec troskliwy „towarzysz Dubin” przez swoje inteligentne obwieszczenie.

Dzieci polskie z obczyzny przyjeżdżają do szkół w kraju

W najbliższych dniach przybywa do Polski z Francji i Niemiec 150 dzieci do gimnazjów polskich, wobec braku szkół polskich na obczyźnie.

W fabrykach i kopalniach wyrwanych z letargu, coraz ludniej

Z Łodzi i Górnego Śląska meldują zmniejszenie się bezrobotnych

Z dwu najpoważniejszych ośrodków przemysłu polskiego — Śląska i Łodzi sygnalizują znaczne zmniejszenie się liczby bezrobotnych. W Łodzi znalazło pracę 3271 robotników, na Śląsku 696 robotników.

W całym kraju ilość bezrobotnych zmalała o 6232 osoby. Pozostaje nadal bez pracy 229.175 osób.

Handel wymienny wleźniami pomiędzy Niemcami a Sowietami

MOSKWA, 18.9. W celu uświetnienia faktu wejścia w życie umowy przyjaźni sowiecko-niemieckiej, nastąpiło pomiędzy obu rządami porozumienie w sprawie wymiany przestępców politycznych. Rząd Rzeszy wysłał do Z. S. R. Skobielewskiego, Ozolina i Łosina, natomiast rząd Z.S.R.R. wysłał do Niemiec osadzonych latem 1925 r. Kindermana, Volsha i 5 innych niemieckich obywateli. Podlegający wymianie obywatele Z.S.R. R. Rzeszy wyjechał do swoich krajów 16 września.

JEDNOLITY FRONT najnieszcześliwszych

Ociemniał inwalidzi i oliary wojny
zorganizowali związek w Warszawie

Powstał niedawno w Warszawie „Związek ociemniałych inwalidów wojennych i oliary wojny” (Krucza 19 m. 7), który działał na rzecz zorganizowania w niedalekiej przyszłości pomocy finansowej dla udzielania pożyczek swym członkom i walczącym w ten sposób z upokarzającym żebractwem.

Nowa instytucja spotka się niewątpliwie z gorącym poparciem społeczeństwa i władz publicznych, służąc im bezpłatną po-

Nowego ducha trzeba tchnąć W SKOSTNIAŁY SZKIELET

min. sterstwa oświaty i kuratorów szkolnych
i nie poprzestać na nowierzchownych
zmianach

W ministerstwie oświaty rozpoczęto narady wewnętrzne w sprawie reorganizacji tego resortu.

Jak dowiadujemy się, dotyczący departament ogólny będzie przekształcony prawdopodobnie dla zadań organizacyjnych i odpowiedzialną otrzyma nazwę.

Zasadniczą zmianę wnoszą projekt połączenia departamentu szkół średnich z departamentem szkolnictwa powszechnego. Według tego projektu, istniałby w przyszłości jeden departament szkolnictwa ogólno-kształcącego z odpowiednią ilością wydziałów.

Zmiana ta sankcjonowałaby w ustroju najwyższych władz oświatowych dążenie do szkoły jednolitej, czyli oparcie szkoły średniej bezpośrednio na fundamencie szkoły powszechnej.

W ten sposób postulat demokratyzacji szkolnictwa, który uzyskuje teraz widoki realizacji, będzie miał odpowiednik w centrali ministerstwa.

Konsekwencją reorganizacji biur ministerialnych ma być ro-

wnież analogiczne przekształcenie kuratorów szkolnych z zmianą nazw ich wydziałów i felietów.

Na tem jednak reorganizacja

zatrzymać się nie powinna. Kuratoria pełnią dotąd zadania — w olbrzymiej przewadze maszyn biurokratycznej. Formalistyczna praca tworzą nad rozwojem szkolnictwa z kontaktem z życiem szkoły i jej zadaniami ogranicza się do arcybucy władzy, rozsyłającej „okólniki” i wypłacającej pensje nauczycielstw. Funkcje te mogłyby z powodzeniem pełnić inspektoraty szkolne i izby skarbowe.

Mariaż dla instytucji kuratorów należałoby ożywić duchem inicjatyw w zakresie szkolnictwa i szeroko pojętego krzewienia oświaty nie tylko w obrębie szkoły, ale i poza nią, kulturalnego promieniowania na kraj.

Zadania te zresztą od czasu akcji oszczędnościowej spontanicznie zostały spełnione w budżecie ministerstwa, które dotychczas było władzą szkolną, ale nazywa się przeciw ministerstwem „oświecenia”.

OSZCZĘDNOŚCI W WATYKANIE

Bużet dworu papieskiego
wymaga redukcji

Nawet dwór Ojca świętego nie mógł poddać drożyznie, jaka zapanowała po wojnie i uznał się zmuszonym do wprowadzenia oszczędności.

Papież wydał polecenie, aby dostojnicy dworscy nie rujnowali się na kosztowne ubrania, lecz o ile możności oszczędzali.

Zamiast przepisywanych grono-

stajów wolno używać obecnie tańszych futer, nawet króliczych, a pończochy czyste jedwabne można zastąpić fildekoem lub sztucznym jedwabiem.

Papieska arystokracja w Rzymie przyleża do rozporządzenia z pewną niechęcią, dopatrując się w niem powiewu demokratycznego ducha, jaki zapanował na dworze Ojca świętego.

Zagranica buduje specjalne drogi samochodowe U nas zwyczajnych szos brak

W ostatnich czasach rozpoczęto we Włoszech budowę całej sieci dróg specjalnych, przeznaczonych tylko dla samochodów.

Wszelka inna lokomocja jest na drogach tych wzbroniona, to też równe są one jak stół, co pozwala samochodom osiągać znaczną szybkość przy zachowaniu zupełnego bezpieczeństwa.

Obecnie budowę dróg podobnych podejmują Niemcy. Pierwsza z nich położyc ma Hamburg z Bazyleą przez Hanower, Kessel, Frankfurt i Karlsruhe. Długość drogi tej wyniesie 820 kilometrów.

A u nas? Nie każda szosa nada się do jazdy wozem, a co dopiero mówić o samochodach!

Strasza wa niedza na Węgrzech

Rodzice sprzedają dzieci

Prasa zagraniczna donosi, że w zapadłych dzielnicach Węgier panuje tak straszna niedza, że rodzice sprzedają dzieci na targach.

Nabywcami dzieci są przeważnie rolnicy, kupujący je, by mieć z nich z czasem robotników rolnych.

Policja jest bezsilna.

„Kanada dla Kanadyjczyków”

oto hasło liberałów
zwycięzców w wyborach
do parlamentu Kanady

W świeżo przeprowadzonych wyborach do Zgromadzenia Prawodawczego Kanady partia zachowawcza poniosła klęskę, utraciła bowiem 31 mandatów.

Część ich zyskała partia liberalna, która w obecnym Zgromadzeniu będzie grała pierwszą skrzypkę, rozporządzając większością głosów.

Jest to objaw nader znamienny, a ponieważ i groźny dla imperium brytyjskiego, którego wpływy opierały się w Kanadzie na partii zachowawczej.

Hasłem jej jest: „Pozostawmy lojalnymi obywatelami Imperium”, gdy tymczasem partia liberalna wzięła sobie za dewizę: „Kanada dla Kanadyjczyków”.

454 miliony lirów miał odziedziczyć Plus XI

lecz testament

unieważniono

Z Rzymu donoszą, iż sądy tamtejsze wydały ostateczny wyrok w sprawie testamentu niejakiego Roberto, który cały swój majątek, wynoszący 454 miliony lirów, zapisał papieżowi Piusowi XI.

Testament ten, jako sporządzony nieformalnie, sąd unieważnił, przyznając prawo do spadku czterem bliźszym sukcesorom Roberto, który był dalekim kuzynem Ojca św.

Czarny najazd 500 murzynów przybędzie do Europy celem uzupelnienia studjów

Dzienniki amerykańskie zapowiadają przybycie do Europy parowca, wiozącego 500 pasażerów, wyłącznie murzynów. Załogę parowca stanowić będą również tylko murzyni.

„Czarni najazdźcy” przyjadą do Europy w celach uzupełnienia studiów w zakresie medycyny, prawa, literatury i t. d. — wszyscy bowiem otrzymali wyższe wykształcenie.

W ciągu kilkumiesięcznego pobytu w Europie hebanowci przybysze zwiedzą Anglię, Francję, Belgię, Niemcy i Włochy.

**WE WTOREK
UKAŻE SIĘ NOWY
50-ty NUMER**

**PRZEGŁADU
SPORTOWEGO**

Z konkursami:
„Kto jest naj-
lepiej umy-
ślowcem?” „Kto
jest najlepszym
kibicem?” i t. d.
Czytajcie go
wielokrotnie
Czytajcie go
wielokrotnie
Czytajcie go
wielokrotnie

Cena 30 gr.

TAM, GDZIE MOSKIEWSKA SKRZYPI SZUBIENICA...

DAWNE MIEISCP STRACEN

CMENTARZ MECZENNIKOW IDEI

Szubienica moskiewska. Obok kasztan, przy którym rozstrzelali skazańców Niemcy. Drzewo postrzępione przez kule podparto balami.

na którym chowani zostali straceni przez Moskali i Niemców. Po środku brama, prowadząca do mieszkań, strzyżonego przez Moskali.

Na miejscu straceń w Cytadeli

Przez jedną z dwóch okutych furtok wielkiej bramy, zwanej bramą straceń, wchodził ponury orszak wiodący skazańca. Było to zazwyczaj późna noc lub wczesnym rankiem. Blask pochodni dodawał grozy

straszemu widowisku.

Ody żandarm - klucznik z łoskotem ramił furtkę, skazany człowiek rzucał światło ostatnie pożegnania. Jeśli to nocą było, rozświetlała się przed nim duża tytaliera światła Pragi za Wisłą, jeśli już dawało widzieć mógł, że w tej samej chwili, w której on idzie na śmierć, tam — za murami — budzi się już życie...

Od progu bramy już tylko kilkadziesiąt kroków dzieliło skazańca od śmierci. Szedł do niej cieniście, piękna

aleja kasztanów,

której perspektywę zamykała brama.

Tuż u podnóża niewielkiego stoku stoi do dziś szubienica z sześcioma hakami, a obok kasztan poszarpany kulami.

Na szubienicy wieszali moska-

le. Pod kasztanem padały oliwy niemieckiej okupacji.

Zamknięty czworobok wojska prezentował broń gdy odczytywano wyrok, a potem w piekielnym halasie

warczących hełmów,

które miały głuszyć ewentualne okrzyki skazańca, dokonywano egzekucji.

Opadał na stokach wału, czekał już otwarty grób.

Dziś miejsce straceń w Cytadeli jest

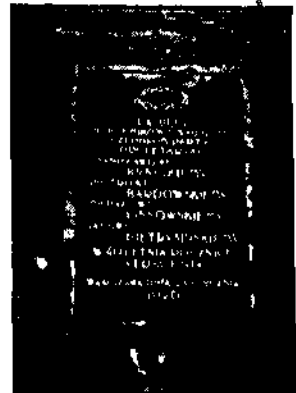
mentarzem męczenników.

Wzdłuż czerwonego muru od Wisły pochowano we wspólnych mogiłach kości straconych, odgrzebane w różnych miejscach stoków Cytadeli.

Symboliczny pomnik na prawo od bramy straceń cześci pamięć Bezimiennych.

Szubienica, kasztan i karetka więzenna, w której przywożono skazańców, zostaną jako pamiątki

krwawego męczeństwa, które przeżyła Polska na drodze do Wolności.

Tablica pamiątkowa ku cześci rozstrzelanych „proletariatów” w r. 1886.

Za więzienną kratą — w celi Józefa Piłsudskiego.

Ostatnie wezwanie na świat

Krajobraz roztaczający się z miejsca straceń, na który padło ostatnie wezwanie skazańca.

Grzechy główne robotników sowieckich

Chuligaństwo, oszustwo, pijactwo i lenistwo

Prasa sowiecka skarży się, że „chuligaństwo, oszustwo i pijactwo rozwinęły się w szeregi robotniczych”. Ale jeszcze groźniejsze rozmiary przybiera lenistwo. Robotnicy opuszczają bez powodu pracę w fabrykach, podrywając ich egzystencję.

W największych rosyjskich fabrykach „Noworoscementa” w

Rostowie nad Donem strata godzin roboczych wynosi jedną piątą ogólnego czasu pracy. W fabryce „Proletarij”, zatrudniającej 2.500 robotników, przepada 80.000 godzin pracy.

Ten stan rzeczy prędzej, czy później doprowadzić musi do likwidacji różnych przedsiębiorstw przemysłowych.

Propaganda cesarstwa niemieckiego nie może użyczyć się na polskich ekranach

Niemiecki przemysł filmowy zalewa rynki własny i zagraniczny obrazami o tendencji wy-

rażnie reakcyjno-militarystycznej.

Republikańska cenzura z dużą pobłażliwością ocenia artystyczną wartość tych filmów. Więcej skrupulatności musi wykazać cenzura polska, aby te twory propagandy niemieckiej nie przedostały się czasem na nasz rynek.

Tydzień propagandy lotnictwa w Polsce pod protektorem Prezydenta Rzpliej

Prezes Rady ministrów prof. Bartel rozstał do wszystkich ministerstw okólnik zalegający ożywienie nadejść dacej pomocy L' dze Obrony Powietrznej Państwa przy wyorganizowaniu tegorocznego „Tygodnia lotniczego”. Pomoc w organizowaniu „Tygodnia” przyrzekło wojsko oraz

szereg organizacji społecznych. Prezydent Rzeczypospolitej objął protektorat nad Ligą.

Dziwaczne mody

Ostatnim szkielet w Londynie jest Auschie swego własnego portretu, na kapeluszu i szarfu.

L. Wypiorowski

Nowe dziecko szczęścia

Georgette Montclair, w której jeden z wielkich amerykańskich reżyserów odkrył niepospolity talent filmowy.

Skarga Supraślania. Jak mrugają burmistrz i radni.

Starostwo Białostockie otrzymało od obywateli m. Supraśla, pismo, które, jako charakterystyczne, podajemy w całości z zachowaniem formy i ortografii.

Do Pana Starosty w Białymstoku.

Niżej podpisani obywatele m. Supraśla, pow. Białostockiego prosimy Pana Starostę z zmianą składu naszego Magistratu i Rady Miejskiej i to możliwe w najkrótszym czasie, gdyż nie chcemy, żeby się z naszego miasta stał martwy cmentarz. Od sześciu lat urzędowania tegoż burmistrza, który całkiem nie zajmuje się społecznymi sprawami i nie dba o rozwój miasta, a tylko jest oddany fabryce Cytrona, w której pracuje, miasto nasze nie tylko, że się nie rozwija przez niedość i niedbałość gospodarki, ale zamiera. Dotychczas nie mamy ani targów ani urządzeń użyteczności publicznej, i kulturalnych, miasto się nie rozwija ani gospodarczo ani kulturalnie. W środku miasta mamy Salski ogród, który powinien być miejscem odpoczynku, zdrowej zabawy i upiększenia, dziś jest pastwiskiem, bagnem i miejscem zarazy — takie pastwiska, pustkowia są i w innych miejscach miasta. To są tylko przykłady, ale i o wszystkich innych interesach miasta Magistrat nie myśli, bo burmistrz takiego jak być powinno miasto nie ma. A za to interesant przy-

chodzący do Magistratu spotyka się tylko z ordynarnym traktowaniem z góry przez burmistrza i jego kancelarię. Niedołęstwo, niedbałość, brak opieki i zainteresowania sprawami miasta jest powodem, że burmistrz stał się wśród tutejszego społeczeństwa niepopularnym i ogólnie nienie lubianym człowiekiem i taki burmistrz powinien natychmiast być zmieniony, żeby się między ludźmi nie szerzyła niechęć do samorządu. W dodatku i Rada Miejska jest bezczynna tembardziej, że w jej składzie są ludzie, którzy się nie cieszą opinią dobrych obywateli. Jeżeli się się dotąd z prośbą do władzy przełożonej nie udawali, to jest nasza wina, ale na swoje usprawiedliwienie mamy to, że myśleliśmy, iż władze same o naszym mieście pomyśla. Wielu z nas jednak powiada, że to przecież samorząd, to sami powinniśmy się do tego przyłożyć i prośbę Panu Staroście posłać. A więc prosimy, a jeżeliby pan Starosta, sam tego zrobić nie mógł, to niech będzie łaskawie tę prośbę do pana Wojewody przesłać. O ile pan Starosta pamięta, gdy zwiadał nasze miasteczko, to delegacja obywateli wymówiła się z niezadowoleniem i, że nie wie kto ten skład rady wybrał, bo społeczeństwo nie wybierało. Jaki to jest skład, to widać z opowiadania jednego z radnych w rozmowie z kierownikiem poczty. Radny ów powiedział, że na posiedze-

niach Rady zapadają uchwały z góry powzięte przez burmistrza, który mrugnie do radnych to głosują jak on chce, tak, że Rada nasza zna się dobrze na mruganiu i dlatego takiego składu nie życzymy sobie. Następują podpisy kilkudziesięciu osób z Supraśla.

Pokaz samochodu firmy Fiat

We wtorek dn. 21 bm. na maszynie nowej, najnowszej typu Fiat (model 503) przybędzie instruktor fabryki, który w garażu Pol-Ruto (Jurowiecka 38) w godzinach 1—3 po południu demonstrować będzie ulepszenia samochodów tej firmy. Wzorowy ten samochód, firmy Fiat, pozostanie w Białymstoku w ciągu dni kilku. Po wszelkie informacje zwracać się: Rynek Kościuszki Nr. 1 (lokal „Dziennika Białostockiego”) telefon 63.

Lekarskie pogotowie na kolei

Ambulans kolejowy, mieszczący się przy ul. Dąbrowskiego, ma być — jak się dowiadujemy — przeniesiony do gmachu Pod-

Na wypadek wybuchu epidemii

Na wypadek wybuchu epidemii szkarlatyny i innych chorób w Białymstoku naczelnik wydziału zdrowia Magistratu dr. J. Lewitt w dniu 15 bm. zarządził kierownikowi szpitala zakaźnego w Zwierzynie, aby zarezerwował wszystkie łóżka (100) do dyspozycji chorych wyłącznie zakaźnych.

Wypadek, czy podpalenie?

W nocy z dnia 9 na 10 września r. b. około godz. 0.30 z dotychczas nieustalonej przyczyny wybuchł pożar w kolonii Kuchny-Kowalgród gm. Jasiowickiej,

powiatu Wolkowskiego, gdzie spaliło się kilku stodoł wóz wreszcie zbożem wartości 5.740 złotych.

Zakup koni dla wojska

W dniu 2 go października r. b. o godz. 9 rano na miejskiej targowicy pod Zwierzynem w Białymstoku odbędzie się zakup koni przez Komisję Remontową Nr 1. Przedstawiający konia na targach remontowych musi mieć zaświadczenie od Wójta, że gmina, z której koni pochodzi, jest wolna od zarazy. Żądane zaświadczenie może być wystawione wspólnie dla wszystkich koni pochodzących z jednej gmi-

ny i przedstawionych Komisji Remontowej. Przewodniczący Komisji Remontowej będą zakupowali konie za gotówkę i na czeki. Zakupowane będą konie od 3 i pół do 6 lat pochodzenia szlachetnego (rasowe) kategorie: dobre, bardzo dobre, wybitne. Od handlarzy i pośredników pod jakąkolwiek postacią konie absolutnie nabywane nie będą.

List do Redakcji

W Nr 256 „Dziennika Białostockiego” omawiana jest sprawa umysłowo chorego Kowalczyka, którego, jakoby, Magistrat nie chciał przyjąć do szpitala z powodu, że „płacił niema z czego, niech więc gnie za życia”, co jest nieprawdą, brat bowiem chorego rzeczywiście przychodził kilkakrotnie do Magistratu, lecz z powodu braku miejsca w oddziale dla umysłowo chorych przy miejscowym szpitalu Żydowskim spotykał się zawsze z odmową. O zapłacie wogóle mowy nie było, pytano jedynie,

czy chory, względnie jego rodzina, posiadają jakie dokumenty, jak długo w Białymstoku zamieszkuje, które to informacje były potrzebne na wypadek możliwości wystąpienia chorego do któregoś z zakładów pozamiejscowych. Komunikując powyższe, ujęcie proszę o sprostowanie mylnych informacji Kowalczyka w najbliższym numerze „Dziennika”.

Naczelnik Wydziału Zdrowia
dr Lewitt

Nie brak jeszcze ludzi szlachetnych

Przed tygodniem do gabinetu p. starosty w Białymstoku zgłosił się nieznany osobnik z dzieckiem na ręku, prosząc o pomoc lekarską dla dziecka. Po bliższym rozpatrzeniu sprawy, okazało się, że owym osobnikiem jest niejaki Adamkiewicz Klemens, robotnik dniówkowy. Cała sprawa przedstawia się w ten sposób. W Bielsku Podlaskim przy ul. Kościuszki zamieszkiwała rodzina Szpakowskich, składająca się z rodziców i dwóch dzieci: trzynastoletniego chłopca i czteroletniej dziewczynki Janiny. Otóż pewnego dnia ojciec rodziny porzucił dom zostawiając całą rodzinę bez opieki. Matka nie mając znikąd żadnych środków do życia przyjęła w charakterze sublokatora p. Klemensa Adamkiewicza. Wkrótce umarła i dzieci pozostały pod opieką

sublokatora. Klemens Adamkiewicz opiekował się już niemi 3 lata. Przed 3 tygodniami mała Janina zachorowała na zapalenie oczu. Nie mogąc znaleźć odpowiedniej opieki dla chorego dziecka w Bielsku szlachetny człowiek z dzieckiem na ręku pieszo udał się do starosty białostockiego. Na interwencję p. starosty dziewczynka została oddana do zakładu dra Pinesa na kurację, a następnie ułożona w zakładzie sierot Siostr Szarytek do zupełnego wyzdrowienia. Opiekun zobowiązał się po wyzdrowieniu zabrać z powrotem dziewczynkę. Koszta utrzymania w czasie choroby wziął na siebie Wydział Powiatowy, który pierwszą ratę przekazał zakładowi, lecz szlachetne Siostry odmówiły przyjęcia opłaty.

Czynny opór władzy

Sędzia Sądu Okręgowego W. Rybaltowski przy udziale ppok. Baccierelli na posiedzeniu sądownym w trybie postępowania uproszczonego w dniu 15 b. m. rozpoznawał sprawę Jana Gudela, lat 60 oskarż. z art. 142 K. K. Podług aktu oskarżenia Jan Gudel w miesiącu lutym 1926 roku we wsi Zabiele, gm. Dolistowo

zamierzył się kijem

na kontrolera skarbowego Jana Balunowskiego, przybyłego do oskarżonego celem inkasowania od niego grzywny, nałożonej przez władze skarbowe. Na przewodzie sądowym

Gudel łomaczył się

tem, że jakoby asystujący kontrolerowi przewodnik policji Radzikowski Stanisław pierwszy uderzył go i

wybili mu dwa zęby.

jednak następnie wyjaśniło się, że oskarżony, jako starzec 60 letni nie miał zębów już od dawna i to nie tylko dwóch lecz bardzo wielu. Jan Gudel

został skazany

na 2 miesiące aresztu z zawieszeniem na 2 lata.

Bójka podczas wesela

Sędzia Sądu Okręgowego W. Rybaltowski w obecności ppok. K. Wolisz na posiedzeniu sądownym w trybie postępowania uproszczonego w dn. 17 b. m. rozpoznawał sprawę mieszkańca wsi Rogowo, gminy Choroczyna Jana Kozłowskiego, oskarżonego z art. 468 K. K. Podług aktu oskarżenia Kozłowski zadał ciężkie uszkodzenia ciała Antoniemu Zachowiczowi, uderzając go kamieniem w głowę, czem po-

wodował wkręcenie czaszki. Bójka wynikła na weselu we wsi Rogowo 25.1.1926 r. Ekspert dr. Krajski stwierdził, że uszkodzenie jest bardzo ciężkie, wobec czego ppok. wniosk o ponowne dochodzenie w tej sprawie wobec cech przestępstwa z art. 467, przewidującego od 4 do 8 lat ciężkiego więzienia. Sędzia przychylił się do wniosku oskarżyciela publicznego.

Akord, a nie dniówka.

Dowiadujemy się, że roboty prowadzone przez Powiatowy Zarząd Drogowy mają być zakończone w najbliższym czasie. Roboty te przeprowadzone były z korzyścią dla Państwa, ponieważ roboty były prowadzone akor-

dowo, a nie na dniówkę. Ogółem przy robotach było zatrudnionych 55 bezrobotnych w okresie 6 tygodni. Drogi są już uporządkowane. Robotami kierował inż. Kunkiel i zastępca jego technik Waltzak.

Tajemnicze morderstwo

W dn. 17 września r. b. mieszkaniec wsi Milenkowice, gm. Zalesie, pow. Sokółskiego, Kazimierz Gabrijan, lat 42, udeł się na pole siał zboże i do dnia 18 września r. b. nie powrócił. Rodzina zameldowała o tem na posterunku PP. w Sidrze, w dn. 18. Zarządzone poszukiwania przez Posterunek w Sidrze dały wynik następujący: Kazimierza Gabria-

na znaleziono zabitego w lesie, w odległości 300 mtr. od pola, na którym pracował. Przy trupie odnaleziono kolbę od strzelby-śrutówki i korek. Zabity trzymał kurczowo zaciśnięty fartuch ze zbożem w lewej ręce, miał potrzaskaną głowę śrutem z prawej strony. Innych śladów dotychczas nie ujawniono. Trup został zabezpieczony.

OKOŁIMSKIE

P. I. W. O.
NAJLEPSZE
NAJWYŻSZE
NAJZŁASZCZLIWSZE

POWRÓCIŁA
Rachela Bugajska
SALON Damsko-Fryzjerski
ul. Sienawicza 5, tel. 11-64.
(wejście z korytarza)
Czesanie pań i wodna ondulacja,
farbowanie i mycie włosów.
MANICURE
Wyroby z własnych włosów.
— CENY PRZYSTĘPNE — 780

Dr. M. KANIEL
Leczenie i przeciwdziałanie
promieniami Rentgena
Przyjm. od godz. 9-11 i 4-6
ul. 10-go Stycznia 10, tel. 5-95

Dr. Leon KRYŃSKI
Leczenie, przeciwdziałanie i odciążenie promieniami Rentgena
Najświetl. lampą Kuranowa
Przyjm. od godz. 9-11 i 4-6
BIAŁYSTOK, ul. Lipowa 76, tel. 10-8-87.

Kino „APOLLO“

DZIS PO RAZ OSTATNI

Dr. J. Walowski
Choroby wewnętrzne i zakaźne
ul. Sienawicza 12, m. 3 (II piętro).
Przyjm. od 9-12 i 4-6
Rano od 8-9 i wiecz. 7-8
tel. 10-8-87

Dr. Neumark
Choroby wewnętrzne i zakaźne
Przyjm. od 9-12 i 4-6
Białystok, ul. Kilińskiego 11
tel. Niemcewicz

Dr. Aleksand. Gurwicz
Choroby wewnętrzne, skórne
Przyjm. od 9-12 i 4-6
Białystok, ul. 10-go Stycznia 10, tel. 5-95

ROZGŁOSNE arcydzieła filmowe

S Y B I R

w dniach najbliższych na ekranie kina „MODERN“

„Modern“

DZIS
PREMJERA
Kasa od godziny 6ej
Początek o godz. 6.45

Lucy Doraine

W 8 mto AKTOWYM DRAMACIE EROTYCZNO-SENSACYJNYM
GDY MIŁOŚĆ UMRZEĆ MUSI...
Erosizm — Wystawa — Filrt — Intryga — Miłość — Sensacja.
Akcja tego filmu rozgrywa się w salonach i ciernych zaułkach wielkiego miasta

Uczennica VII klasy
udziela korepetycji
języka polskiego i francuskiego
w zakresie 4 klas.
Wladomost
ul. Elektryczna Nr. 13.
Szczegółowe wiadomości w „Dzienniku Białostockim“

Wydawca: Antoni Lubkiewicz. Rozkład: wydawca. Wskazywanie: w dniach najbliższych na ekranie kina „MODERN“